

๓.๕ โครงการพระราชทานความช่วยเหลือด้านปฏิบัติการทดลองวิทยาศาสตร์ให้แก่โรงเรียนวัฒนธรรมหลัก ๖๗
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป. ลาว)
(ผู้ถวายรายงาน : นายไพรัช รัชชพงษ์)

๑. ความเป็นมา

เมื่อวันอังคารที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๘ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรคอมพิวเตอร์พระราชทานในอาคารเลิศมิตร ณ โรงเรียนวัฒนธรรมหลัก ๖๗ (ชื่อเดิม โรงเรียนวัฒนธรรมชนเผ่าเต็กก่าพร้าวแขวงเวียงจันทน์ (หลัก ๖๗)) ศาสตราจารย์ ดร.ไพรัช รัชชพงษ์ กรรมการและเลขาธิการมูลนิธิเทคโนโลยีสารสนเทศตามพระราชดำริฯ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ผู้แทนสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ และวิทยาลัยเทคนิคหนองคาย รับเสด็จในวันเวลาดังกล่าว

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชกระแสรับสั่งว่า โรงเรียนวัฒนธรรมหลัก ๖๗ เรียนวิทยาศาสตร์เฉพาะทฤษฎี ยังขาดการปฏิบัติการทดลองวิทยาศาสตร์ และได้โปรดเกล้าฯ ให้ศาสตราจารย์ ดร.ไพรัชฯ ประสานงานกับหน่วยงานในประเทศไทย จึงเกิดการประชุมหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำแผนดำเนินงานในการให้ความช่วยเหลือโรงเรียน โดยเริ่มดำเนินงานตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ จนถึงปัจจุบัน ประกอบด้วย

- มูลนิธิเทคโนโลยีสารสนเทศตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
- สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.)
- สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.)
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)
- โครงการชลประทานอุดรธานี สำนักชลประทานที่ ๕
- สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ เวียงจันทน์
- โรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จ.หนองคาย
- วิทยาลัยเทคนิคหนองคาย จ.หนองคาย
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

๒. แนวทางการดำเนินงานให้ความช่วยเหลือด้านการปฏิบัติการทดลองวิทยาศาสตร์ให้แก่โรงเรียนวัฒนธรรมหลัก ๖๗ สปป.ลาว แบ่งเป็น ๓ ส่วน ดังนี้

- **ด้านโครงสร้างพื้นฐานปฏิบัติการทดลองวิทยาศาสตร์** พัฒนา และปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ได้แก่ สถานที่ ห้องเรียนและอุปกรณ์การทดลอง เป็นต้น โดย กปร. กรมชลประทานที่ ๕ และสสวท.
- **ด้านหลักสูตร และกิจกรรมในการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์** พัฒนา และคัดเลือกกิจกรรม หลักสูตร ทางด้านวิทยาศาสตร์ที่สอดคล้องกับหลักสูตรของ สปป. ลาว ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ให้แก่โรงเรียน โดย สสวท. และรร. ปทุมเทพวิทยาคาร
- **ด้านบุคลากรทางด้านวิทยาศาสตร์ (ครูวิทยาศาสตร์)** พัฒนาและจัดอบรมเทคนิคการเรียนการสอนด้านปฏิบัติการทดลองวิทยาศาสตร์ให้แก่ครูโรงเรียนวัฒนธรรมหลัก ๖๗ และเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กิจกรรมด้านปฏิบัติการทดลองวิทยาศาสตร์ระหว่างโรงเรียน ไทย – สปป. ลาว โดย สสวท. และรร. ปทุมเทพวิทยาคาร

๓. ผลการดำเนินงานปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔

- ตลอดปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓ กิจกรรมอย่างต่อเนื่อง มีผลดำเนินการ คือ
 - สร้างอาคารห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์จำนวน ๑ อาคารงบประมาณทั้งสิ้น ๕,๑๖๑,๐๐๐ บาท ได้รับพระราชทานชื่อว่าอาคาร “มันมิตร” แปลว่า อาคารที่นำมาซึ่งมิตรภาพอันแน่นแฟ้นมั่นคง
 - จัดกิจกรรมต่อเนื่อง ประชุมระหว่าง ไทย - ลาว จำนวน ๔ ครั้ง ประชุมติดตามประเมินผลจำนวน ๓ ครั้ง และอบรมให้ความรู้ และ ศึกษาดูงาน ๗ ครั้ง และเกิดหลักสูตรในการเรียนการสอนปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ที่สอดคล้องกับหลักสูตร สปป. ลาว จำนวน ๑๕ หลักสูตร
 - ครูวิทยาศาสตร์ รร. วัฒนธรรมหลัก ๖๗ จัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ดีขึ้น
 - นักเรียนในทุกชั้นปี ม. ๓ - ม. ๗ จำนวน ๑,๐๕๑ คน ได้เรียนปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ อย่างน้อย ๒ ชั่วโมง/สัปดาห์ จากเดิมที่ไม่เคยได้เรียนปฏิบัติการวิทยาศาสตร์
- ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔ ด้วยสถานการณ์ COVID-19 การพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอนปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ของคณะครู รร. วัฒนธรรมหลัก ๖๗ จะเป็นในรูปแบบ New Normal มีการจัดส่งอุปกรณ์ เรียนรู้ผ่านสื่อดิจิทัล และแลกเปลี่ยนให้คำปรึกษาด้วยระบบออนไลน์
- ปี ๒๕๖๔ เปลี่ยนผู้บริหารจาก ผอ.จันดา แก้วภักดี เป็น พันตำรวจเอกทะวีพอน อักหน่อลาด การประสานงานโรงเรียนมีขั้นตอนมากขึ้น การจัดกิจกรรมต้องผ่านกระทรวงป้องกันความสงบ

๔. การดำเนินงานปี ๒๕๖๕ - ๒๕๖๖

๔.๑ ประชุมวางแผนการดำเนินงานของโครงการฯ ร่วมกับคณะทำงานประเทศไทย ในวันอังคารที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๕ (ประชุมออนไลน์) ผู้แทนหน่วยงานเข้าร่วมประชุม ได้แก่ มูลนิธิฯ สถานทูตไทยในกรุงเวียงจันทน์ สสวท. และ รร.ปทุมเทพฯ วัดอุประสงค์ เพื่อวางแผนการจัดอบรมต่อยอดการดำเนินการโครงการฯ ในปี ๒๕๖๖ ต่อไป

๔.๒ ประชุมติดตามผลการจัดกิจกรรมพัฒนาการเรียนการสอนทางด้านวิทยาศาสตร์โรงเรียนวัฒนธรรมหลัก ๖๗ วันพุธที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ณ รร. วัฒนธรรมหลัก ๖๗ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งคณะทำงานฝ่ายไทยและฝ่ายลาว รายชื่อดังนี้

ผู้เข้าร่วมประชุมฝ่ายไทย

๑. ศ.ดร. ไพรัช รัชพงษ์	เลขาธิการและกรรมการมูลนิธิ (ออนไลน์)
๒. ดร. ทินสิริ ศิริโพธิ์	กรรมการมูลนิธิฯ
๓. น.ส. วราทิพย์ ศุภชวโรจน์	อัครราชทูตที่ปรึกษา
๔. นายชาญวิทย์ แสนเกต	ผอ.โครงการชลประทานอุดรธานี ผู้แทน กปร.
๕. ดร. นัฏฐพร รุจิขจร	สสวท.
๖. นายสุทัศน์ จิประพันธ์	รอง ผอ. รร. ปทุมเทพวิทยาคาร
๗. นายสิงห์ สิงหเดช	สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ เวียงจันทน์
๘. นางรัตนาชัย โพธิ์ชำนาญ	โครงการชลประทานอุดรธานี
๙. น.ส.ธัญญ์ณัช บุษบงค์	เลขานุการโครงการฯ

ผู้เข้าร่วมประชุมฝ่ายสปป. ลาว

๑. อาจารย์จันสวาท สุธรรมวงษ์	รอง ผอ. โรงเรียนวัฒนธรรมหลัก ๖๗
๒. อาจารย์พิน พุไทย ศรีบริบาล	หัวหน้าแผนกศึกษา โรงเรียนวัฒนธรรมหลัก ๖๗

ผลการประชุมสามารถสรุปสถานภาพการเรียนการสอนปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ของโรงเรียนวัฒนธรรมหลัก ๖๗ ได้ดังนี้

- โรงเรียนเปิดสอนระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๖ และ ๗ นักเรียนทั้งหมดประมาณ ๕๐๐ (ประมาณ ๓๖ คน/ห้อง ระดับชั้นเรียนละ ๗ ห้อง)
- ครูทั้งหมด ๖๘ คน เป็นครูวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ๒๓ คน
- มีการเรียนวิทยาศาสตร์ทั้งในรูปแบบการบรรยายและใช้ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์
- นักเรียนได้เรียนปฏิบัติการวิทยาศาสตร์อย่างน้อย ๒ ชั่วโมง/สัปดาห์
- อาคารเรียนปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ “มันมิตร” ปัจจุบันมีการใช้งานห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์เต็มรูปแบบเกือบทุกคาบเรียน

๕.๓ การประชุมเชิงปฏิบัติการโครงการวิทยาศาสตร์ วันที่ ๗ - ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ณ โรงเรียนวัฒนธรรมหลัก ๖๗ ให้แก่
ครูผู้สอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน ๒๓ คน โดยมีหัวข้ออบรมโครงการวิทยาศาสตร์ ได้แก่

- ด้านเคมี : สารเคมีในชีวิตประจำวัน ความรู้เกี่ยวกับแอลกอฮอล์ฆ่าเชื้อ วิธีการทำเจลแอลกอฮอล์
- ด้านชีววิทยา: Prokaryotic cell/ Eukaryotic Cell, ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดโรคและระบบภูมิคุ้มกัน
- ด้านฟิสิกส์: ความรู้และประโยชน์ของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า ความรู้เรื่องปฏิกิริยาของเหลว
- ด้านคอมพิวเตอร์/เทคโนโลยี: เครื่องจ่ายเจลแอลกอฮอล์อัตโนมัติ
- โครงการการผลิตแบตเตอรี่จากหยวกกล้วย๘. สรุป
- สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงมีพระราชกระแสเมื่อครั้งเสด็จเปิดอาคาร “เลิศมิตร” โรงเรียนวัฒนธรรมชนเผ่าเด็กกำพร้าแขวงเวียงจันทน์ (หลัก ๖๗) เมื่อวันอังคารที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๘ ว่าโรงเรียนดังกล่าวเรียนวิทยาศาสตร์เฉพาะทฤษฎี ยังขาดภาคปฏิบัติ ควรที่จะประสานงาน เพื่อพระราชทานความช่วยเหลือแก่โรงเรียนต่อไป (ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็น โรงเรียนวัฒนธรรมหลัก ๖๗ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว)
- คณะทำงานฝ่ายไทยประกอบด้วย สสวท. กปร. โครงการชลประทานอุดรธานี สถานทูตไทยในกรุงเวียงจันทน์ กระทรวงการต่างประเทศ ร.ร.ปทุมเทพวิทยาคาร สพฐ. มจร. โดยมี สสวท. และมูลนิธิเทคโนโลยีสารสนเทศตามพระราชดำริฯ ทำหน้าที่เลขานุการและประสานงาน หน่วยงานเหล่านี้ได้ร่วมกันสนับสนุนทรัพยากรทั้งงบประมาณและบุคลากรดังกล่าวข้างต้น
- ตลอดปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓ มีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง มีผลดำเนินการ คือ สร้างอาคารห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์จำนวน ๑ อาคาร งบประมาณทั้งสิ้น ๕,๑๖๑,๐๐๐ บาท ชื่อพระราชทานว่าอาคาร “มันมิตร” แปลว่า อาคารที่นำมาซึ่งมิตรภาพอันแน่นแฟ้นมั่นคงปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔ จัดกิจกรรมต่อเนื่องในช่วงสถานการณ์ COVID-19 การพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอนปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ของคณะครู รร. วัฒนธรรมหลัก ๖๗ จะเป็นในรูปแบบ New Normal มีการจัดส่งอุปกรณ์เรียนรู้ผ่านสื่อดิจิทัล และแลกเปลี่ยนให้คำปรึกษาด้วยระบบออนไลน์
- เริ่มมีการเรียนการสอนปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ให้นักเรียนตั้งแต่พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ปัจจุบันโรงเรียนเปิดสอน ม.๖ และม.๗ นักเรียนทั้งหมด ~ ๕๐๐ คน นักเรียนทุกคนได้เรียนปฏิบัติการวิทยาศาสตร์อย่างน้อย ๒ ชั่วโมง/สัปดาห์ และอาคารเรียนปฏิบัติการวิทยาศาสตร์มีการใช้งานห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์เต็มรูปแบบเกือบทุกคาบเรียน
- ปี ๒๕๖๖ สถานการณ์ COVID 19 ดีขึ้น คณะทำงานไทยสามารถเดินทางไป สปป. ลาว ได้แล้ว คณะทำงาน ไทย จึงวางแผนดำเนินงาน จัดอบรม นิเทศ ติดตาม และประชุมให้ความรู้อย่างต่อเนื่องโดยมีการวางแผนเป้าหมายการพัฒนาโรงเรียนร่วมกันด้วย

๙. ประเด็นเสนอต่อที่ประชุม

เพื่อรับทราบผลการดำเนินงาน ปี ๒๕๖๕ และเห็นชอบแผนการดำเนินงานและงบประมาณปี ๒๕๖๖